

ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ดังนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติของมารดาต่อการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดากับชนิดของนมที่ใช้เลี้ยงบุตร
2. ทัศนคติของมารดาต่อการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา เมื่อพิจารณาตามตัวแปร อายุ ภูมิฐานะ ระดับการศึกษา อาชีพ ฐานะทางเศรษฐกิจ และจำนวนบุตร
3. ชนิดของนมที่มารดาใช้เลี้ยงบุตร เมื่อพิจารณาตามตัวแปร อายุ ภูมิฐานะ ระดับการศึกษา อาชีพ ฐานะทางเศรษฐกิจ และจำนวนบุตร
4. ผลการวิจัยอื่น ๆ

สำหรับข้อ 2 และข้อ 3 นั้น ผู้วิจัยขอเสนอควบคู่กันไปตามตัวแปรแต่ละตัว

ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติของมารดาต่อการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดากับชนิดของนมที่ใช้เลี้ยงบุตร

1. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนทัศนคติของมารดาต่อการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา ระหว่างมารดาที่เลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาและมารดาที่เลี้ยงบุตรด้วยนมผสม ดังเสนอไว้ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงผลเปรียบเทียบคะแนนทัศนคติต่อการเลี้ยงบุตรควายนมมารดา ระหว่างมารดาที่เลี้ยงบุตรควายนมมารดาและมารดาที่เลี้ยงบุตรควายนมผสม

ประเภทของมารดา	จำนวน	น้ำหนักเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	t
มารดาที่เลี้ยงบุตรควายนมมารดา	154	3.86	138.98	12.10	2.0029*
มารดาที่เลี้ยงบุตรควายนมผสม	56	3.75	135.14	12.79	

*P < .05

ผลจากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า มารดาที่เลี้ยงบุตรควายนมมารดามีค่าเฉลี่ยคะแนนทัศนคติต่อการเลี้ยงบุตรควายนมมารดาสูงกว่ามารดาที่เลี้ยงบุตรควายนมผสม และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ($t = 1.645$, d.f. = 208)

2. การคำนวณหาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติของมารดาต่อการเลี้ยงบุตรควายนมมารดากับชนิดของนมที่ใช้เลี้ยงบุตร โดยวิธี Point Biserial

Correlation จากสูตร
$$r_{pbi} = \frac{M_p - M_q}{\sigma_t} \sqrt{pq}$$

ผลการคำนวณได้ค่า $r_{pbi} = .138$ และจากการทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติโดยการคำนวณค่า t ได้ค่า $t = 2.0095$ ซึ่งมีค่ามากกว่าค่า tวิกฤต ($t = 1.96$, d.f. = 208) ที่ระดับ .05 แสดงว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติของมารดาต่อการเลี้ยงบุตรควายนมมารดากับชนิดของนมที่ใช้เลี้ยงบุตร

ทัศนคติของมารดาต่อการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาและชนิดของนมที่มารดาใช้เลี้ยงบุตร เมื่อพิจารณาตามตัวแปร อายุ ภูมิฐานะ ระดับการศึกษา อาชีพ ฐานะทางเศรษฐกิจ และจำนวนบุตร จากผลในตารางที่ 2 และในตารางที่ 3 มีดังนี้

1. อายุ

- 1.1. คะแนนทัศนคติของมารดาต่อการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา จำแนกตามกลุ่มอายุของมารดา จะเห็นว่าน้ำหนักเฉลี่ยคะแนนทัศนคติของมารดาทั้ง 3 กลุ่มอายุไปในทางบวก (ระหว่าง 3.76-3.96) มารดาที่มีอายุน้อยมีค่าเฉลี่ยคะแนนทัศนคติต่อการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาต่ำสุด ค่าเฉลี่ยคะแนนทัศนคติสูงขึ้นเล็กน้อยในมารดาที่มีอายุระดับกลาง และค่าเฉลี่ยคะแนนทัศนคติสูงสุดในมารดาที่มีอายุมาก แสดงว่า คะแนนทัศนคติของมารดามีแนวโน้มสูงขึ้นตามอายุของมารดา
- 1.2. เปอร์เซนต์ของชนิดของนมที่มารดาใช้เลี้ยงบุตรจำแนกตามกลุ่มอายุของมารดา จะเห็นว่า เปอร์เซนต์ของการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาเป็นไปในทางตรงกันข้ามกับอายุของมารดา มารดาที่มีอายุมากเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาเป็นเปอร์เซนต์ต่ำสุด 64.71 เปอร์เซนต์ เปอร์เซนต์ของการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาสูงขึ้น ในมารดาที่มีอายุระดับกลาง 75.57 เปอร์เซนต์ และมารดาที่มีอายุน้อยเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาเป็นเปอร์เซนต์สูงสุด 76.25 เปอร์เซนต์

ผลจากการทดสอบความแตกต่าง แสดงให้เห็นว่า มารดาที่มีอายุต่างกันมีทัศนคติต่อการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา และการเลือกใช้ชนิดของนมเลี้ยงบุตรไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 2 คะแนนทัศนคติของมารดาต่อการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาและเปอร์เซ็นต์
ของชนิดของนมที่มารดาใช้เลี้ยงบุตร จำแนกตามตัวแปรต่าง ๆ

ตัวแปร		จำนวน	คะแนนทัศนคติ			ร้อยละของชนิดของนมที่ใช้	
			ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	น้ำหนักเฉลี่ย	นมมารดา	นมผสม
อายุ	น้อย	80	135.23	12.83	3.76	76.25	23.75 *
	กลาง	113	139.21	11.74	3.87	75.57	24.43
	มาก	17	142.47	11.86	3.96	64.71	35.29
ภูมิภาค	กรุงเทพฯ	154	138.77	12.05	3.85	74.02	25.98 *
	ต่างจังหวัด	56	135.71	13.05	3.77	71.43	28.57 *
ระดับการศึกษา	ประถมศึกษา	76	136.61	11.68	3.79	86.84	13.16
	มัธยมศึกษา	80	137.2	12.96	3.81	63.75	36.25
	ประกาศนียบัตรและอนุปริญญาตรีขึ้นไป	19	139.84	11.79	3.88	42.11	57.89 *
		35	141.16	12.12	3.92	82.86	17.14 *
อาชีพ	ในชุมชน	91	137.16	12.49	3.81	76.92	23.08 *
	นอกชุมชน	119	138.24	12.35	3.84	70.59	29.41 *
ฐานะทางเศรษฐกิจ	ต่ำ	47	137.38	11.48	3.82	80.85	19.15
	ปานกลาง	144	137.71	11.64	3.83	69.44	30.56
	สูง	19	141.26	18.23	3.92	84.21	15.79
จำนวนบุตร	1 คน	134	137.41	12.86	3.82	70.15	29.85
	2 คน	57	139.07	9.96	3.86	80.70	19.30
	3 คนขึ้นไป	19	138.95	15.39	3.86	73.68	26.32
รวม		210	137.96	12.39	3.83	73.33	26.67

ตารางที่ 3 วิเคราะห์ค่าไคสแควร์เพื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนทัศนคติของ
มารดาต่อการเลี้ยงบุตรควยนมมารดาและชนิดของนมที่มารดาใช้เลี้ยง
บุตร จำแนกตามตัวแปรต่าง ๆ

ตัวแปร		จำนวน	ความถี่คะแนนทัศนคติ			ความถี่ของชนิดของนมที่ใช้		
			สูงกว่า มัธยฐาน	ต่ำกว่า มัธยฐาน	χ^2	นม มารดา	นม ผสม	χ^2
อายุ	น้อย	80	33	47	2.76	61	19	1.03
	กลาง	113	58	55		82	31	
	มาก	17	10	7		11	6	
ภูมิภาค จำแนก	กรุงเทพฯ	154	82	72	5.39*	114	40	.04
	ต่างจังหวัด	56	19	37		40	16	
ระดับการศึกษา	ประถมศึกษา	76	32	44	3.92	66	10	21.94**
	มัธยมศึกษา	80	37	43		51	29	
	ประกาศนียบัตร และอนุปริญญาตรีขึ้นไป	19	11	8		8	11	
		35	21	14		29	6	
อาชีพ	ในบวณ	91	44	47	.01	70	21	.76
	นอกบวณ	119	57	62		84	35	
ฐานะทาง เศรษฐกิจ	ต่ำ	47	22	25	1.90	38	9	3.62
	กลาง	144	67	77		100	44	
	สูง	19	12	7		16	3	
จำนวนบุตร	1 คน	134	64	70	.17	94	40	2.28
	2 คน	57	27	30		46	11	
	3 คนขึ้นไป	19	10	9		14	5	
รวม		210	101	109		154	56	

*P < .05

**P < .01

2. กมิลำเนา

- 2.1. คะแนนทัศนคติต่อการเลี้ยงบุตรควยนมมารดา จำแนกตามกมิลำเนาของมารดา จะเห็นว่า นำหนักเฉลี่ยคะแนนทัศนคติของมารดาที่มีกมิลำเนาในกรุงเทพมหานครและมารดาที่มีกมิลำเนาในต่างจังหวัดไปในทางบวก (3.85 และ 3.77) มารดาที่มีกมิลำเนาในกรุงเทพมหานครมีคะแนนทัศนคติโดยเฉลี่ยสูงกว่ามารดาที่มีกมิลำเนาต่างจังหวัด
- 2.2. เพอร์เซนต์ของชนิดของนมที่มารดาใช้เลี้ยงบุตรจำแนกตามกมิลำเนาของมารดา จะเห็นว่า มารดาที่มีกมิลำเนาในกรุงเทพมหานครเลี้ยงบุตรควยนมมารดาเป็นเปอร์เซนต์สูงกว่ามารดาที่มีกมิลำเนาในต่างจังหวัดเล็กน้อย และการเลี้ยงบุตรควยนมมารดาของมารดาทั้ง 2 กลุ่มนมเปอร์เซนต์ค่อนข้างสูงคือ 74.02 และ 71.43 เปอร์เซ็นต์ตามลำดับ

ผลจากการทดสอบความแตกต่าง แสดงให้เห็นว่า มารดาที่มีกมิลำเนาต่างก็มีทัศนคติต่อการเลี้ยงบุตรควยนมมารดาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แต่การเลือกใช้ชนิดของนมเลี้ยงบุตรของมารดาที่มีกมิลำเนาต่างกันไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ระดับการศึกษา

- 3.1. คะแนนทัศนคติต่อการเลี้ยงบุตรควยนมมารดา จำแนกตามระดับการศึกษาของมารดา จะเห็นว่า นำหนักเฉลี่ยคะแนนทัศนคติของมารดาในทุกะดับการศึกษาไปในทางบวก (ระหว่าง 3.77-3.92) มารดาที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษามีค่าเฉลี่ยคะแนนทัศนคติต่ำสุด ค่าเฉลี่ยคะแนนทัศนคติสูงขึ้นเล็กน้อยตามระดับการศึกษาของมารดาที่สูงขึ้น มารดาที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี

ขึ้นไปมีค่าเฉลี่ยคะแนนทัศนคติสูงสุด

- 3.2. เพอร์เซนต์ของชนิดของนมที่มารดาใช้เลี้ยงบุตรจำแนกตามระดับการศึกษาของมารดา จะเห็นว่า มารดาที่มีระดับการศึกษาต่ำสุด คือ ประถมศึกษา เลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาเป็นเปอร์เซนต์สูงสุด 86.84 เพอร์เซนต์ รองลงมาคือมารดาที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป เลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาเป็นเปอร์เซนต์สูงเช่นกัน 82.86 เพอร์เซนต์ ส่วนมารดาที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาประกาศนียบัตรและอนุปริญญา เลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาเป็นเปอร์เซนต์ค่อนข้างต่ำ 63.75 และ 42.11 เพอร์เซนต์ตามลำดับ

ผลจากการทดสอบความแตกต่าง แสดงให้เห็นว่า มารดาที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีทัศนคติต่อการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่การเลือกใช้นมของนมเลี้ยงบุตรของมารดาที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญระดับ .01

4. อาชีพ

- 4.1. คะแนนทัศนคติต่อการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาจำแนกตามอาชีพของมารดา จะเห็นว่า นำหนักเฉลี่ยคะแนนทัศนคติของมารดาที่ประกอบอาชีพนอกรับานและมารดาที่ไม่ได้ประกอบอาชีพนอกรับานไปในทางบวก (3.84 และ 3.81) มารดาที่ประกอบอาชีพนอกรับานมีคะแนนทัศนคติโดยเฉลี่ยสูงกว่ามารดาที่ไม่ได้ประกอบอาชีพนอกรับานเล็กน้อย
- 4.2. เพอร์เซนต์ของชนิดของนมที่มารดาใช้เลี้ยงบุตรจำแนกตามอาชีพของมารดาจะเห็นว่า มารดาที่ประกอบอาชีพนอกรับานและมารดาที่ไม่ได้ประกอบอาชีพนอกรับาน เลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาเป็น

เปอร์เซ็นต์ค่อนข้างสูง มารดาที่ประกอบอาชีพนอกบ้านเลี้ยง
บุตรควยนมมารดาเป็นเปอร์เซ็นต์ต่ำกว่ามารดาที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ
นอกบ้าน 70.59 และ 76.92 เปอร์เซ็นต์ตามลำดับ

ผลจากการทดสอบความแตกต่าง แสดงให้เห็นว่า
มารดาที่ประกอบอาชีพนอกบ้านและมารดาที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ
นอกบ้าน มีทัศนคติต่อการเลี้ยงบุตรควยนมมารดาและการเลือก
โภชนาการของนมเลี้ยงบุตรไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5. ฐานะทางเศรษฐกิจ

5.1. คะแนนทัศนคติต่อการเลี้ยงบุตรควยนมมารดาจำแนกตามฐานะ
ทางเศรษฐกิจของมารดา จะเห็นว่า นำหนักเฉลี่ยคะแนน
ทัศนคติของมารดาในทุกระดับฐานะทางเศรษฐกิจไปในทางบวก
(3.82-3.92) มารดาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำมีค่าเฉลี่ย
คะแนนทัศนคติต่ำสุด ค่าเฉลี่ยคะแนนทัศนคติสูงขึ้นเล็กน้อยตาม
ฐานะทางเศรษฐกิจของมารดาที่สูงขึ้น

5.2. เปอร์เซ็นต์ของชนิดของนมที่มารดาใช้เลี้ยงบุตร จำแนกตาม
ฐานะทางเศรษฐกิจของมารดา จะเห็นว่ามารดาที่มีฐานะทาง
เศรษฐกิจสูงเลี้ยงบุตรควยนมมารดาเป็นเปอร์เซ็นต์สูงสุด
84.21 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาคือมารดาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ
ต่ำ เลี้ยงบุตรควยนมมารดาเป็นเปอร์เซ็นต์สูงเช่นกันคือ
80.44 เปอร์เซ็นต์ ส่วนมารดาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลาง
เลี้ยงบุตรควยนมมารดาเป็นเปอร์เซ็นต์ต่ำสุด 69.44 เปอร์เซ็นต์

ผลจากการทดสอบความแตกต่าง แสดงให้เห็นว่า
มารดาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่างกันมีทัศนคติต่อการเลี้ยงบุตร
ควยนมมารดาและการเลือกโภชนาการของนมเลี้ยงบุตรไม่แตกต่างกัน

กัณอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

6. จำนวนบุตร

6.1. คะแนนที่สัมพันธ์ของมารดาต่อการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาจำแนกตามจำนวนบุตร จะเห็นว่า น้ำหนักเฉลี่ยคะแนนที่สัมพันธ์ของมารดาที่มีบุตรคนแรกและมารดาที่มีบุตรมากกว่า 1 คน ไปในทางบวก (3.82-3.86) / มารดาที่มีบุตรคนแรกมีค่าเฉลี่ยคะแนนที่สัมพันธ์ต่ำสุด และค่าเฉลี่ยคะแนนที่สัมพันธ์สูงขึ้นเล็กน้อยในมารดาที่มีบุตร 2 คนและ 3 คนขึ้นไป

6.2. เปอร์เซนต์ของชนิดของนมที่มารดาใช้เลี้ยงบุตรจำแนกตามจำนวนบุตร จะเห็นว่ามารดาที่มีบุตรคนแรกและมีบุตรมากกว่า 1 คน เลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาเป็นเปอร์เซนต์ค่อนข้างสูง มารดาที่มีบุตร 2 คนเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา เป็นเปอร์เซนต์สูงสุด 80.70 เปอร์เซนต์ รองลงมาคือมารดาที่มีบุตร 3 คน 73.68 เปอร์เซนต์ และมารดาที่มีบุตรคนแรกเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาเป็นเปอร์เซนต์ต่ำสุด 70.15 เปอร์เซนต์

ผลจากการทดสอบความแตกต่าง แสดงให้เห็นว่ามารดาที่มีบุตรคนแรกและมารดาที่มีบุตรมากกว่า 1 คน มีที่สัมพันธ์ต่อการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาและการเลือกใช้ชนิดของนมเลี้ยงบุตรไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการวิจัยอื่น ๆ ข้อมูล ที่เกี่ยวข้องกับชนิดของนมที่มารดาใช้เลี้ยงบุตร เท่าที่ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์เพิ่มเติมมีดังนี้คือ

1. ระยะเวลาที่มารดาเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา จากมารดาที่เคยเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาในระยะเริ่มแรก และเปลี่ยนมาใช้นมผสมเลี้ยงบุตรแทนจำนวน 97 คน ดังเสนอไว้ในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 จำนวนและเปอร์เซ็นต์ของมารดา จำแนกตามระยะเวลาที่
มารดาเลี้ยงบุตรควยนมมารดา

ระยะเวลา	จำนวน	เปอร์เซ็นต์
1 เดือน	67	69.09
2 เดือน	15	15.64
3 เดือน	4	4.12
4 เดือน	1	1.03
5 เดือน	1	1.03
6 เดือน	2	2.06
นานกว่า 6 เดือน	7	7.03
รวม	97	100

ผลจากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่า มารดาส่วนใหญ่เลี้ยงบุตรควยนมมารดา นานเพียง 1 เดือน และมีมารดา 2.06 เปอร์เซ็นต์เท่านั้นที่เลี้ยงบุตรควยนมมารดา เป็นระยะเวลานาน 6 เดือน

- เหตุผลของมารดาที่เลี้ยงบุตรควยนมมารดาในระยะเริ่มแรก และเปลี่ยนมาใช้นมผสมแทนในระยะต่อมา เรียงลำดับความถี่ของเหตุผลที่มารดาให้จากมากไปน้อย ดังเสนอไว้ในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 เหตุผล* ของมารดาที่เปลี่ยนจากการเลี้ยงบุตรควายนมมารดา
มาใช้นมผสมเลี้ยงบุตรแทน

ลำดับที่	เหตุผล	จำนวน	เปอร์เซ็นต์
1	ไม่สะดวกเพราะมารดาต้องออกไปทำงาน นอกบ้าน	50	49.50
2	สุขภาพของมารดาไม่แข็งแรง ไม่มีน้ำนมพอ	29	28.71
3	เด็กไม่ยอมกิน	10	9.90
4	เคยใช้แลวบตรไม่แข็งแรง	5	4.95
5	มีผู้แนะนำให้เปลี่ยน	4	3.96
6	เด็กกินแล้วท้องเดิน	3	2.98
รวม		101	100

* เหตุผลที่มารดาให้ บางคนให้มากกว่า 1 เหตุผล

ผลจากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่า เหตุผลที่มารดาต้องเปลี่ยนจากการเลี้ยง
บุตรควายนมมารดามาใช้นมผสมเลี้ยงบุตรแทนนั้น เนื่องจากปัญหาคานอาชีพเป็นอันดับ
แรก และปัญหาคานสุขภาพเป็นปัญหาอันดับรองลงมา

3. เหตุผลของมารดาที่ใช้นมผสมเลี้ยงบุตรตั้งแต่ระยะเริ่มแรกจาก
มารดาทั้งหมด 56 คน เรียงลำดับความถี่จากมากไปน้อย
ดังเสนอไว้ในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 เหตุผล* ของมารดาที่ไม่ยอมสมัครเลี้ยงบุตร

ลำดับที่	เหตุผล	จำนวน	เปอร์เซ็นต์
1	สุขภาพของมารดาไม่แข็งแรง ไม่มีน้ำนม	26	32.50
2	ไม่สะดวก เพราะมารดาต้องออกทำงานนอกบ้าน	22	27.50
3	เห็นคนอื่นไขแล้วเด็กแข็งแรงดี	11	13.75
4	เคยไขมาก่อน	7	8.75
5	เด็กไม่ยอมดูดนมมารดา	6	7.50
6	มารดามีความผิดปกติของหัวนม	3	3.75
7	เด็กคลอดก่อนกำหนด	2	2.50
8	เคยไขนมมารดาแล้วเด็กท้องผูก	1	1.25
9	เคยไขนมมารดาแล้วเด็กท้องเดิน	1	1.25
10	นมผสมราคาถูก	1	1.25
รวม		80	100

* เหตุผลที่มารดาใดบางคนใดมากกว่า 1 เหตุผล

ผลจากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่า เหตุผลที่มารดาไม่ไขนมมารดาเลี้ยงบุตรนั้น เนื่องจากปัญหาด้านสุขภาพเป็นที่หนึ่ง และปัญหาด้านอาชีพเป็นปัญหาด้านที่รองลงมา